

Gemensam avsiktsförklaring mellan Finland och Sverige om samarbete i syfte att öka exporten av livsmedel och drycker

Syfte

Syftet med denna *avsiktsförklaring* är att lägga grunden till samarbete mellan Finland och Sverige för att öka exporten av livsmedel och drycker. Samarbetet gäller inte bara samverkan mellan offentliga myndigheter, utan även exportfrämjande åtgärder. Denna avsiktsförklaring syftar till att fastställa samarbetsområden, samarbetsformer och gemensamma åtgärder som kan gynna bägge länderna. De synergier som identifieras kommer att utgöra grunden för en samarbetsplan med åtgärder.

Alla åtgärder som omfattas av denna avsiktsförklaring kommer att genomföras i linje med EU-lagstiftningen och inom gränserna för EU:s regler för statligt stöd. Denna avsiktsförklaring är inte ett rättsligt bindande dokument och har inga ekonomiska konsekvenser.

Bakgrund

Det första steget i samarbetet mellan de offentliga myndigheterna togs i januari 2016, när Jord- och skogsbruksministeriet i Finland och Näringsdepartementet i Sverige gemensamt kontaktade ministeriet för jord- och skogsbruk samt fiske i Sydafrika (*Department of Agriculture, Forestry and Fisheries*) för att fästa uppmärksamhet vid och påskynda förfarandet för marknadstillträde för svinkött och svinköttsprodukter från Finland och Sverige. Denna

gemensamma ansats grundade sig på att bägge länder har en liknande situation avseende djurhälsa, låg förekomst av salmonella, och en strikt policy för användning av antibiotika.

De följande stegen gällande samarbetet kring export av livsmedel och drycker togs i juni 2016, när jordbruksministrarna från samtliga nordiska länder sammanträdde i Åbo i Finland. Under detta möte presenterades åtgärderna inom ramen för programmet *Food from Finland*. Där diskuterades också ett eventuellt samarbete kring export av livsmedel och drycker.

Dialogen om hur Finland och Sverige kan samarbeta kring export av livsmedel och drycker samt kring exportfrämjande åtgärder fortsatte 2017. I ett bilateralt möte den 26 oktober 2017 beslutade Finlands jord- och skogsbruksminister Jari Leppä och Sveriges landsbygdsminister Sven-Erik Bucht att Finland och Sverige ska ingå ett närmare samarbete och utarbeta en gemensam plan.

För att underlätta detta samarbete inbjöds en svensk delegation av statstjänstemän och representanter för den berörda sektorn till ett möte i Helsingfors den 27 november 2017 av den finländska organisationen för exportfrämjande Finpro (idag: *Business Finland*). Syftet med detta möte var att få veta mer om hur den offentliga förvaltningen fungerar i respektive land med avseende på export och exportfrämjande åtgärder inom livsmedels- och dryckessektorn. Ett uppföljningsmöte ägde rum i Stockholm den 19 december 2017 för att diskutera en plan med gemensamma åtgärder som är möjliga att uppnå.

Finland lanserade sitt koncept *Food From Finland* 2014 och Sverige har arbetat enligt konceptet *Food From Sweden* (idag: *Try Swedish!*) i mer än tjugo års tid. Båda länderna arbetar bilateralt och inom EU för att säkerställa exportprotokoll till tredje länder för jordbruks- och livsmedelsprodukter.

Avsiktsförklaring

Jord- och skogsbruksministeriet i Finland och Näringsdepartementet i Sverige (med landsbygdsministern som ansvarigt statsråd) anser att det finns stor potential i ett samarbete mellan de båda länderna i syfte att öka exporten av livsmedel och drycker. Både Finland och Sverige är i en mycket snarlik situation och har en god nivå på djurhälsa och växtskydd, samt en hög livsmedelssäkerhet. Finland och Sverige delar också samma värden med avseende på djurens välbefinnande och återhållsam användning av antibiotika

för livsmedelsproducerande djur. Både Finland och Sverige är nordiska länder där marken, vattnet och luften är ren.

Jord- och skogsbruksministeriet i Finland och Näringsdepartementet i Sverige är övertygade om att ett samarbete mellan de två länderna kommer att leda till enklare och mer effektivt tillträde till utländska marknader och därigenom bidra till ökad export. Om vi delar våra erfarenheter, lär oss av varandra och kombinerar våra fördelar och styrkor inom de områden där det gynnar bägge länder kommer vi helt klart att nå längre.

För att underlätta samarbetet mellan Finland och Sverige ska en arbetsgrupp att tillsättas. Denna arbetsgrupp kommer att bestå av representanter för ministerierna, behöriga myndigheter som inbegrips i samarbetet samt *Business Finland*, *Business Sweden* och den berörda sektorn. Arbetsgruppen kommer att sammanträda årligen för att samarbeta och utbyta information och erfarenheter. Dessutom kan våra länder också göra upp gemensamma strategiska planer och prioriteringar för exporten.

Baserat på de identifierade synergier har en plan för samarbetsåtgärderna utarbetats enligt följande:

- Studiebesök anordnas så att ländernas företrädare lär känna varandras organisationer, arbetsmetoder, policyriktlinjer, strategier och prioriteringar. En jämförelse av systemen och deras verkningsfullhet i fråga om att öka handeln kommer att tjäna som god grund för att underlätta exportfrämjande åtgärder och marknadsföringsåtgärder i båda länderna.
- Gemensamma åtgärder för marknadstillträde kommer att vidtas i de fall där detta gynnar båda länderna. Dessa gemensamma åtgärder kan omfatta samarbete i fråga om förfaranden för marknadstillträde, utbyte av information om exportkrav och andra former av exportfrämjande åtgärder. Specifik information kommer att utbytas så att länderna lär sig av varandra och samtidigt får information som främjar exporten och stöder marknadstillträdet.
- Samarbetet kring exportfrämjande åtgärder kan t.ex. ta sig uttryck i en gemensam samlingspaviljong vid mässor där det finns ett mervärde i att framhäva de nordiska värdena. Idag arbetar både Sverige och Finland under nationella koncept på stora

livsmedelsmässor runt om i världen. För att skapa ett större intresse och nätverk är ett samarbete under ett gemensamt koncept en möjlighet som har identifierats. Samarbetet kan också äga rum på gemensamt utvalda mässor inom Europeiska unionen.

- Samarbete ska ta plats för att finna gemensamma e-handelslösningar och digitala plattformar på tillväxtmarknader. Det finns en stor potential för livsmedelsexporten i att arbeta med e-handelslösningar. Syftet är att vi gemensamt tittar på möjligheten att ha gemensamma e-handelssidor för att locka köpare av nordiska livsmedelsprodukter.
- Möjligheten till att samarbeta kring logistik och hur vi i praktiken kan erbjuda möjligheter för företag att samarbeta kring logistiklösningar.

En årlig handlingsplan utarbetas av arbetsgruppen i syfte att uppdatera planen för samarbetsåtgärder och skapa en förteckning över de konkreta åtgärder som ska vidtas varje år.

Bilaga

Handlingsplan för 2018

Arbetsgrupp (samtliga berörda parter)

- En arbetsgrupp ska tillsättas i syfte att underlätta samarbetet mellan Finland och Sverige. Denna arbetsgrupp ska bestå av representanter för de behöriga myndigheter som inbegrips i detta samarbete, tillsammans med *Business Finland*, *Business Sweden* och den berörda sektorn.
- Arbetsgruppens värd och ordförande fastställs på ministerie/departementsnivå enligt ett roterande schema mellan Finland och Sverige.

Utbyte av specifik information (samtliga berörda parter)

- Information om kontaktpunkterna kommer att samlas in och spridas ut.

Samlingspaviljong vid mässor (*Business Finland* och *Business Sweden*)

- Ett eventuellt pilotprojekt vid NOPA (*Natural & Organic Products Expo Asia*), som är en mässa för ekologiska produkter och kommer att anordnas i Hong Kong med början den 29 augusti 2018.

- Utvidga samarbeten med goda exempel till att även omfatta andra östasiatiska länder (Kina, Japan och Sydkorea), Storbritannien och USA.
- Samarbetet kan också äga rum på gemensamt utvalda mässor inom Europeiska unionen.

Andra exportfrämjande åtgärder (*Business Finland* och *Business Sweden*)

- Samarbete vid *Nordic Food Business Days* i Hongkong. *Nordic Food Business Days* är ett evenemang där nordiska livsmedel lyfts fram genom olika typer av aktiviteter.
- En gemensam åtgärd tillsammans i USA, till exempel så att de berörda parterna ordnar seminarier om temat nordiska livsmedel (*Nordic Food*) i syfte att skapa möjligheter till nätverkande för svenska och finländska livsmedelsföretag som försöker nå ut på den amerikanska marknaden.

Åtgärder med koppling till e-handel och logistik (*Business Finland* och *Business Sweden*)

- Utredning av möjligheterna till samarbete kring hur man arbetar med digitala plattformar i syfte att hitta nya marknader.
- Nya marknader för e-handel undersöks. Detaljerad kartläggning av möjligheterna för hur lösningar för e-handel kan skapas för såväl svenska som finländska företag. Den samarbetsmodell som lämpar sig bäst att genomföras ska analyseras gemensamt av de berörda parterna.
- Möjligheten att stödja företagen i syfte att nå ut på den kinesiska marknaden genom Alibaba/T-Mall, eller genom andra relevanta e-handelspartner i Kina utforskas.
- Samarbetet utvärderas eller inleds också i andra länder, till exempel med Ocado i Storbritannien.
- Möjligheten att hitta logistiska lösningar utforskas. En sådan lösning kunde vara att dela fraktcontainrar till marknader som ligger långt borta.

Åtgärder för marknadstillträde (*Behöriga myndigheter*)

- Samarbete avseende förenklad export av blåbärs- och lingonprodukter till Kina.
- Samarbete avseende förenklad export av svinköttprodukter till Sydafrika.

Studiebesök (*Behöriga myndigheter*)

- Ett studiebesök där representanter för Livsmedelsverket och Jordbruksverket i Sverige besöker Livsmedelssäkerhetsverket Evira i Finland har planerats in i september 2018.